

Länsstyrelsen
Norrbotten

Yttrande

1 (5)

Datum
2025-02-10

Diarienummer
16275-2024

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över promemorian Reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi

Er beteckning: KN2024/02249

Sammanfattning av länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen i Norrbotten ser i det stora hela positivt på föreslagna åtgärder för att öka materialåtervinning av avfall och förutsättningarna för att nå målen i EU:s avfallsdirektiv. Vidare håller Länsstyrelsen med om remissens skrivelser om att det behövs mer tillsyn inom avfallsområdet.

Länsstyrelsernas ansvarsområden utökas väsentligt. Detta kommer inte bara initialt innebära ett utökat resursbehov utan långsiktiga förstärkningar behöver budgeteras för specifikt för denna tillsynsverksamhet.

Länsstyrelsen avstyrker lagförslag om att länsstyrelsen ska vara tillsynsmyndighet över yrkesmässiga insamlare.

Länsstyrelsen avstyrker lagförslag om att länsstyrelsen ska vara ensam tillsynsmyndighet över nationella avfallstransporter.

Mer tillsyn på avfallsområdet nödvändig för rättvis konkurrens och bekämpning av illegal hantering

Länsstyrelsen ser positivt på remissens skrivelser om att det behövs mer tillsyn inom avfallsområdet. Otillräcklig tillsyn kan leda till en snedvriden konkurrens. För att uppnå mer tillsyn är det en förutsättning att tillräckliga resurser finns. I Norrbotten pågår flera stora etableringar och tillräckliga resurser för tillsyn är därför särskilt viktigt.

Förändringar av länsstyrelsens och kommunens tillsynsansvar på avfallsområdet

Länsstyrelsens ansvar enligt avfallsförordningen - yrkesmässiga insamlare

Länsstyrelsen Norrbottens län avstyrker lagförslag om att länsstyrelsen ska vara ensam tillsynsmyndighet över yrkesmässiga insamlare.

Yrkesmässiga insamlare av avfall omfattar till exempel insamling av kasserad småelektronik vid specialiserade elektronikbutiker och livsmedelsbutiker. Antalet tillsynsobjekt med yrkesmässig insamling är stort och med de långa avstånd som är aktuellt särskilt i Norrbotten är det inte lämpligt att denna typ av tillsyn ska ligga på länsstyrelsen. Kommunen har även annan tillsyn vid dessa verksamheter och det kan därmed finnas samordningsvinster. Länsstyrelsen i Norrbottens län anser sammantaget att denna tillsyn även i fortsättningen bör utföras av den kommunala nämnden.

Länsstyrelsens ansvar enligt avfallsförordningen - avfallstransporter

Länsstyrelsen i Norrbottens län avstyrker lagförslag om att länsstyrelsen ska vara ensam tillsynsmyndighet över nationella avfallstransporter.

Förslaget redogör inte i tillräcklig omfattning hur finansieringen av tillsynen ska ske. En förutsättning för att länsstyrelsen ska kunna genomföra tillsynen är att det finns resurser för det.

Avfallsförordningen 5 kap § 15

I förslaget anges att det ska vara anmälningspliktigt att på den egna fastigheten kompostera livsmedels- eller köksavfall. Det är en skillnad jämfört med dagens reglering då anmälningsplikten omfattar att kompostera eller på annat sätt behandla avfall som inte är trädgårdsavfall och som kommunen ansvarar för. Det innebär således att latrin som tidigare ingick i anmälningsplikten inte längre gör det. Det finns inget resonemang eller motiv till varför anmälningsplikten för egen hantering av latrin ska tas bort. Länsstyrelsen anser att anmälningsplikten för eget omhändertagande av latrin bör kvarstå.

Ett förbud att deponera restavfall införs

Det ska vara förbjudet att deponera restavfall.

Länsstyrelsen *avstyrker* förslaget. Det avfall som återstår när annat avfall sorterats ut för att samlas in separat och när brännbart avfall har sorterats ut, är just till stor del sådant avfall som vanligen deponeras eftersom det inte finns någon annan lämplig behandling. Detta deponeringsförbud komplicerar lagstiftningen och behövs inte heller mot bakgrund av de nya utsorterings- och eftersorteringskrav som införs i övrigt.

Resurser

Förslaget innebär att Länsstyrelsernas ansvarsområden utökas väsentligt. Detta kommer inte bara initialt innebära ett utökat resursbehov utan långsiktiga förstärkningar behöver budgeteras för specifikt för denna tillsynsverksamhet. Förslaget på avgifter som presenteras i remissen kommer inte att täcka kostnaderna för tillsynen. Länsstyrelsen anser att det behövs en mer grundlig utredning av hur finansieringen ska ske av den tillsyn som föreslås läggas på länsstyrelserna.

Bakgrund

I promemorian lämnas förslag på ändringar i avfallslagstiftningen för att förebygga avfall och öka materialåtervinningen så att Sverige ska kunna nå de inom EU överenskomna målen på området. Vidare lämnas förslag för att stärka och effektivisera tillsynen på avfallsområdet för att undvika snedvriden konkurrens och ökad illegal avfallshantering.

Nyheter:

Avfallsproducentens ansvar för avfallet tydliggörs, både när det gäller fullständig behandling och kostnaden för detta.

Ansaret för kommunalt avfall i detaljhandel med livsmedel och för avfallsströmmarna förbrukat matfett, och förbrukat kontorspapper ska flyttas från kommunen till den yrkesmässiga verksamhet som producerar avfallet.

Länsstyrelsen ska få besluta om att en yrkesmässig verksamhet själv får hantera sitt kommunala avfall.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska besluta om en nationell avfallsplan. Naturvårdsverket ska ta fram underlag till den nationella avfallsplanen. Kravet på kommunala avfallsplaner ska tas bort.

Kommunens generella tillsynsansvar för avfallshantering enligt 15 kap. miljöbalken ska tas bort i 26 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen ska få tillsynsansvaret för kommunernas avfallshantering.

Kommunen ska senast 2027 tillhandahålla insamlingssystem för återanvändning av produkter från hushåll.

Enhetliga krav på och undantag från fastighetsnära insamling av restavfall, livsmedels- eller köksavfall och förpackningsavfall ska införas.

Den som är ansvarig för att avfallet blir fullständigt behandlat ska se till att det insamlade avfallet sorteras ytterligare om det behövs för att möjliggöra materialåtervinning.

Verksamheter som i samband med en yrkesmässig sortering av restavfall får en avfallsström, som till övervägande del består av förpackningsavfall, ska lämna avfallet till en producentansvarsorganisation.

Den som lämnar avfall till en avfallsförbränningsanläggning eller en samförbränningsanläggning ska lämna uppgifter om avfallet som visar att avfallet får förbrännas. Den som tar emot avfallet ska kontrollera uppgifterna.

En kommun ska se till att avfallsverksamheten särredovisas i enlighet med god redovisningssed.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har beretts möjlighet att lämna synpunkter på promemorian reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta länsstyrelsen för frågor på telefon 010-225 50 00 eller via e-post norrbotten@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 16275-2024 i ämnesraden för e-post.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med handläggare Maria Enkvist som föredragande. Därtill har enhetschef Sabina Hoppe medverkat i ärendet.